

**Ympäristönsuojelulain uudistaminen / lausunto**

622/11.00/2012

Ympla § 91

Valmistelija: Ympäristöinsinööri Mirva Korpi

Ympäristöministeriö on asettanut 30.11.2011 hankkeen valmistelemaan ympäristönsuojelulain (86/2000) ja -asetuksen (169/2000) sekä eräiden muiden säädösten uudistamista. Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi ympäristönsuojelulaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laiksi. Lausunnot tulee antaa 7.1.2013 mennessä.

Lausunnonantajia on pyydetty kiinnittämään erityistä huomiota ympäristönsuojelulakiehdotuksen lukuihin 2 (yleiset velvollisuudet), 7 (suurten laitosten lupaharkintaa koskevat säännökset), muihin lupaa ja lupaharkintaa koskeviin lukuihin 4-6 ja 8 sekä valvontaa koskeviin säännöksiin luvuissa 18 ja 20. Ympäristöministeriö on pyytänyt lisäksi lausunnonantajia mahdollisuuksien mukaan toimittamaan lausuntokommenttinsa pykäläkohtaisesti yksilöitynä.

Ympäristöinsinööri: Ympäristölautakunta antaa asiassa seuraavan lausunnon:

Hallituksen esityksen 10 §:stä ei selkeästi tule esille ympäristönsuojelulain (86/2000) 6 §:n tehdyt täsmennykset ja täydennykset, joihin on viitattu esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa. Perusteluissa on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuun (KHO 2003 t. 2178), jonka mukaan sijoituspaikan hyväksyttävyyden tulee tutkia kaavailun toiminnan laajuuden mukaan. Näin ollen se, että paikalla on jo harjoitettu tiettyä toimintaa pienimuotoisesti, ei sinällään merkitse, että paikka soveltuisi toiminnan laajennukseen. Perusteluiden mukaan nykyisessä ympäristönsuojelulaissa ei riittävällä tavalla huomioida ympäristön oloja, kuten esimerkiksi haitoilta altistuvien henkilöiden määrää, vaan tältä osin arviointi on sidoksissa alueen kaavaan. Voimassa olevan lain sijoituspaikkaa koskevassa 6 §:ssä ei myöskään riittävällä tavalla huomioida alueen nykyistä kuormitustasoa. Sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa tulisikin erityisesti huomioida alueen luonnon sietokyky ja ympäristöön jo kohdistuva rasitus. Nämä täsmennykset vaikeuttavat erityisesti haja-asutusalueella olevia ympäristölupavelvollisia toimintoja, jossa ei ole mahdollisuutta ohjata uutta rakentamista kaavoituksen avulla ottaen huomioon olemassa oleva tilanne ja tulevat laajennukset.

Hallituksen esityksen 36 §:n mukaisesti valtion viranomaisen ratkaisee ympäristöluvan, jos toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia tai asian ratkaiseminen valtion

ympäristölupaviranomaisessa muuten on perusteltua toiminnan laatu ja luonne huomioon ottaen. 4 momentin mukaisesti näistä toiminnoista säädetään tarkemmin asetuksella. Asetus ei vielä kuitenkaan ole nähtävillä, joten ympäristönsuojelulain uudistamisen merkitys jää joidenkin toimintojen osalta epämääräiseksi.

Hallituksen esityksen 11 §:n mukaisesti ympäristölupaa edellyttävä toiminta on sijoitettava siten, ettei siitä aiheudu toiminnan sijoituspaikalla valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista. Luonnonarvojen huomioonottaminen lupaharkinnassa koskee niitä lupavelvollisia laitoksia, joiden ympäristölupa-asian ratkaisee valtion lupaviranomainen. Luontoarvojen huomioonottaminen edellyttää toiminnanharjoittajalta kattavampia luontoselvityksiä lupakäsittelyä varten. Erityisesti tämä voi lisätä kaava-alueiden ulkopuolella sijaitsevien maa- ja turkistaloutta harjoittavien toimintojen velvollisuutta laajoihin luontoselvityksiin, mikäli osa maa- ja turkistalouden toiminnoista käsitellään myös jatkossa valtion viranomaisessa.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) muutoksen yhteydessä osa maatalouden ympäristölupakäsittelyistä siirrettiin valtion viranomaisen ratkaistaviksi. Maatalouden rakennemuutos on 2000-luvulla johtanut siihen, että kunnissa käsitellään yhä vähemmän maatalouden ympäristölupia ja yleisesti valvottavat kohteet ovat vähentyneet. Lisäksi valtion viranomaisessa käsitellään kuntakohtaisesti vuosittain muutamia maatalouden ympäristölupia. Kuntien resurssitilanne ei tässä valossa ole este maatalouden ympäristölupien ratkaisuvallan siirtämiseksi kuntien viranomaisille. Lisäksi ympäristöministeriön antama kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje 29.6.2009 yhtenäistää hyvin toimialalla annettavia lupapäätöksiä.

Hallituksen esityksen 40 §:n mukaisesti ympäristöministeriö voi hakemuksesta siirtää valtion viranomaiselle kuuluvaa päätösvaltaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Siirtäminen edellyttää riittävää asiantuntemusta tehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi. Näitä siirrettyjä toimintoja koskevat myös 11 §:n vaatimukset luonnonarvojen huomioimisesta lupakäsittelyssä, joten 40 §:n mukainen mahdollisuus jää käytännössä vain harvojen kuntien käytettäväksi. Luonnonarvojen asianmukainen huomioon ottaminen edellyttää esityksen yksityiskohtaisten perusteluiden perusteella osaamista, jota vain harvalla kunnalla on käytettävissä.

Esityksen mukaan lupahakemus tulee jättää pääsääntöisesti sähköisesti (41 §) ja lupakäsittelystä tiedotetaan sähköisesti (44 §). Sähköinen asiointi edellyttää toimivia sähköisiä palveluita, joita vain harvassa kunnassa on tällä hetkellä saatavissa.

Esityksen 88 §:n mukaan lupamääräysten tarkistamisen yhteydessä on otettava huomioon toiminnassa ja sen ulkopuolisissa

olosuhteissa tapahtuneet muutokset. Pykälää koskevien yksityiskohtaisissa perusteluissa asiaa on selvennetty seuraavasti: jos laitoksen ympäristö on muuttunut niin, että luontoympäristön sijaan alueelle on tullut teollisuutta tai laajamittaista asutusta, voidaan lupamääräykset tarkistamismenettelyssä sopeuttaa uuteen tilanteeseen. Pykälä aiheuttaa entistä enemmän ongelmia käytännön tilanteissa, koska mm. haja-asutusalueella ei ole mahdollista ohjata asutusta ottaen huomioon olemassa oleva ympäristölupavelvollinen toiminta, vaan rakennuslupa myönnetään maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusten mukaisesti.

Lupavelvollisten toimintojen osalta myös toiminta-alueella tapahtuva jätteen hylkääminen tai hautaaminen tulee olla saman lupaviranomaisen ratkaistavissa oleva asia. Mm. Vaasan hallinto-oikeus on ratkaisussaan 06/0148/4 poistanut toiminnanharjoittajan ympäristölupapäätöksestä lupamääräyksen, joka on koskenut jätteiden hautaamista kiinteistöllä. Perusteluiden mukaan aiemmin samassa toiminnassa tehty jätteen hautaaminen tulee käsitellä jätelain (1072/1993) 21 §:n mukaisesti, jolloin ratkaisuvälillä asiassa on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.

Esityksen 195 §:n mukaisesti päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta säädettäisiin kuten nykyisessä ympäristönsuojelulaisissa. Lupa edellyttää kahden erillisen edellytyksen täyttymistä 1) toiminnan aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja 2) toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta esitetään perusteltu syy. Käytännössä oikeuskäytännössä vain harvoin molemmat luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Oikeuskäytännössä ei ole pidetty erityisenä syynä mm. toimimista valtioneuvoston asetuksen mukaisesti (800/2010) kivenlouhinnassa eikä luvanhaltijan taloudellista etua.

Rakennustarkastaja: Ympäristölautakunta hyväksyy ympäristöinsinöörin esityksen.

Lautakunta: Hyväksyi esityksen.

Lisätietoja: Ympäristöinsinööri Mirva Korpi  
puh. 06 438 4710 tai 044 438 4710

Otteen oikeaksi todistaa

Lapuaalla 17.12.2012

Tuula Vuori  
hallintosihteeri

**Lapuan kaupunki**

Ote pöytäkirjasta

Ympäristölautakunta

§ 91

12.12.2012

---